

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2022/32 van 19 april 2022

over

tekst	voorontwerp van decreet
van	de Vlaamse Regering
titel	houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest van [...] inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden
roepnaam	(decreet SA hulp- en dienstverlening gedetineerden)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 18 maart 2022

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, ontvangen door de VTC op 22 maart 2022;

Brengt op 19 april 2022 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor de coördinatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van decreet *houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest van ... inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest van ... inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden* (hierna "het Ontwerp"), zonder aanduiding van specifieke artikelen.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Met dit decreet stemt de Vlaamse Regering in met het vernieuwde samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Dat akkoord regelt de samenwerking met de federale collega's binnen het directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen van de FOD Justitie (DG EPI) op het vlak van de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden met het oog op re-integratie na de detentie en de beperking van recidive. Om deze samenwerking te bestendigen en te optimaliseren moest het bestaande samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden herwerkt worden (cf. beleidsnota Justitie en Handhaving, SD 2, OD 1).
4. Sinds de staatshervorming van 1980 is de Vlaamse overheid bevoegd voor de bijstand aan personen. Hieronder valt ook de maatschappelijke dienstverlening ten behoeve van gedetineerden.
5. Met de FOD Justitie DG EPI, dat belast is met de tenuitvoerlegging van vrijheidsberovende straffen en maatregelen, werd in 1994 een samenwerkingsakkoord afgesloten dat de samenwerking tussen beide overheden in het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden regelde. Dit akkoord werd nog gewijzigd met het samenwerkingsakkoord van 7 juli 1998.
6. Gezien de evoluties in het kader voor de werking van beide partijen binnen de gevangenisstraf, was het bestaande samenwerkingsakkoord niet meer afgestemd op de reële samenwerkingspraktijk tussen Justitie en de partners van de Vlaamse overheid, en werd in 2013 besloten het akkoord te actualiseren. Een nieuw akkoord werd ondertekend door alle partijen op 8 juli 2014.
7. In 2015 werd een voorontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 8 juli 2014 *tussen de Federale Staat en de Vlaamse overheid inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden* aan de Vlaamse Regering voorgelegd.
8. Gelet op voormeld negatief advies van de CBPL uit 2016, op het in ontwikkeling zijnde regelgevend kader voor de gegevensverwerking en -uitwisseling in het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, evenals op evoluties binnen het penitentiaire beleid, wordt hierbij een nieuw samenwerkingsakkoord voorgelegd, meteen samen met het bijhorende instemmingsdecreet.
9. Het voorliggend hernieuwd akkoord is gebaseerd op de tekst van het samenwerkingsakkoord uit 2014, met de nodige aanpassingen om te voldoen aan de toenmalige opmerkingen van de Raad van State¹, de CPBL² en de Strategische Adviesraad Welzijn, Gezondheid en Gezin. Zo werden de definities waarover onduidelijkheid bestond, aangepast (onder andere de definitie van de Vlaamse overheid werd verfijnd opdat deze conform zou zijn aan de bevoegdheidsverdelende regels). Het hoofdstuk betreffende informatie-uitwisseling werd grondig herwerkt:
 - de afspraken betreffende gegevensverwerking en -uitwisseling worden nu op algemeen niveau (in het akkoord zelf) vastgelegd,
 - er wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de finaliteiten "praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening" en "individuele begeleiding van gedetineerden",
 - de modaliteiten voor gegevensverwerking en -uitwisseling binnen beide finaliteiten worden verduidelijkt.

¹ Op 25 september 2015 gaf de Raad van State advies bij dit voorontwerp (advies 57.871/VR).

² Op 24 februari 2016 gaf de CPBL een negatief advies met betrekking tot de tekst van het samenwerkingsakkoord, specifiek voor wat betreft enkele bepalingen inzake gegevensverwerking en -uitwisseling.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

10. De artikelen van het ontwerp van samenwerkingsakkoord die relevant zijn voor dit advies zijn:
- artikel 27 m.b.t. de uitwisseling van persoonsgegevens van de gedetineerden;
 - artikel 29 m.b.t. het cliëntoverleg en het beroepsgeheim;
 - artikel 41 over de beveiliging van de informatie- en communicatietechnologie.
11. Er bestaan al regels in verband met de verwerking van persoonsgegevens in deze context. De VTC verwijst hiervoor naar haar advies wetgeving nr. 2020/12 van 28 mei 2020 over het voorontwerp van decreet van de Vlaamse Regering tot wijziging van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, wat betreft de bepalingen over gegevensverwerking en informatie-uitwisseling.
12. De VTC zal daarom enkel de hiervoor vermelde artikelen bespreken.

2. Artikel 27 van het ontwerp SA

13. Artikel 27 bepaalt het volgende:

“Art.27 § 1. Om de hulp- en dienstverlening praktisch mogelijk te maken, kunnen de beleidscoördinatoren, de partners van de Vlaamse overheid en de actoren van de penitentiaire administratie onder elkaar persoonsgegevens van een gedetineerde uitwisselen, waaronder gegevens vermeld in 10 van Verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), met behoud van de verplichtingen die voortvloeien uit regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens.

§ 2. De actoren van de penitentiaire administratie kunnen de lijsten voor het groepsaanbod van de Vlaamse overheid consulteren. De Vlaamse Gemeenschap kan hiervoor een digitaal systeem ter beschikking stellen en kan hierbij de regels met betrekking tot dit systeem bepalen.”

14. De VTC beoordeelt het positief dat er in de eerste paragraaf een **wettelijke basis** gecreëerd wordt voor de mededeling van gegevens van gedetineerden tussen
- beleidscoördinatoren (personeelsleden van de Vlaamse overheid – zie artikel 1, 3° en 14°)
 - de partners van de Vlaamse overheid (zie artikel 1, 10°)
 - de actoren van de penitentiaire administratie (federale overheid - zie artikel 1, 11)).
15. Het ontwerp van samenwerkingsakkoord wil met dit artikel ook een wettelijke basis bieden voor een eventuele toegang tot en/of een eventuele uitwisseling van (een afgebakende set van) gegevens tussen de systemen van de partijen, respectievelijk de Sidis Suite (het digitaal systeem van de penitentiaire administratie) en het digitaal systeem dat de organisatie van de hulp- en dienstverlening ondersteunt.
16. Wat de gegevens betreft, wordt uitdrukkelijk vermeld dat het gegevens bedoeld in **artikel 10, AVG** betreft: persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten. De VTC adviseert om verder te preciseren en motiveren welke artikel 10-gegevens voor de hier beschreven doeleinden vereist zijn.
17. In de toelichting wordt er geargumenteed dat uit de beperkte informatie die wordt uitgewisseld mogelijk ook een indicatie van een gezondheidstoestand worden afgeleid (bijvoorbeeld wanneer een gedetineerde wenst deel te nemen aan het groepsaanbod rond AA), maar dat de concrete informatie uit het medisch dossier van een gedetineerde onder geen enkel geval zal worden gedeeld en dat het hierdoor het niet nodig is om ook artikel 9 van

de AVG te vermelden. Het lijkt de VTC aangewezen om dit wel te doen. De beschikbaarheid van de gedetineerde kan ook bepaald worden door ziekte bijvoorbeeld.

18. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikelen 9 en 10 AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van de artikelen 9 en 10, §2, WVG die aangeven in welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
 - de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
19. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling.
20. Het **doeleinde** van de verwerking van deze gegevens wordt expliciet aangeduid: om de hulp- en dienstverlening praktisch mogelijk te maken.
21. De toelichting bij het ontwerp van samenwerkingsakkoord verduidelijkt dat dit artikel een algemene basis vormt voor gegevensverwerking en -uitwisseling in dit kader die daarnaast verfijnd moet worden in een wettelijk en decretaal kader.
22. Het decreetale kader voor de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden (meer bepaald het decreet van 8 maart 2013 inzake de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden) werd in 2020 aangepast in het licht van nieuwe inzichten op vlak van gegevensverwerking en -uitwisseling. Daarbij werden onder andere de gegevensstromen van het Vlaamse naar het federale niveau vastgelegd (zie hoger). Het besluit van de Vlaamse Regering dat uitvoering moet geven aan hoofdstuk 4 van het decreet van 8 maart 2013, zal worden/wordt opgemaakt.
23. De **verwerkingsverantwoordelijken** worden eerder impliciet vernoemd, maar zijn voldoende duidelijk op basis van de definities van het ontwerp-SA.
24. In de tweede paragraaf wordt bepaald dat in functie van de praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening door de beleidscoördinator en de partners van de Vlaamse overheid binnen de gevangenis **deelnemerslijsten** voor de hulp- en dienstverlening worden opgemaakt.
25. Het **doeleinde** van deze gegevensuitwisseling is het controleren door de penitentiaire administratie met het oog op veiligheid of gedetineerden aan het aanbod kunnen deelnemen. De lijsten worden ook gebruikt door penitentiaire beambten om gedetineerden uit hun cel te halen en hen over te brengen naar het lokaal of de locatie binnen de gevangenis waar de hulp- en dienstverlening wordt aangeboden.
26. De toelichting geeft aan op basis van welke informatie de lijsten worden opgesteld: de actuele verblijfsstatus van de gedetineerde binnen de gevangenis: op welke afdeling/ in welke cel verblijft hij?, is hij op het moment dat het aanbod doorgaat aanwezig in de gevangenis? (er gebeuren dagelijks celmutaties, transfers, vrijlatingen, waardoor een gedetineerde die ingeschreven is om allerlei redenen tijdelijk of permanent uitgeschreven dient te worden), enzovoort.
27. Voor het opmaken van de respectievelijke lijsten dienen de beleidscoördinatoren (die vanuit hun rol als voorzitter van het coördinatieteam soms ook bijspringen bij het opmaken van deelnemerslijsten) en de partners van de Vlaamse overheid die instaan voor de praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening dan ook over een aantal

basisgegevens betreffende de gedetineerde te beschikken (identificatiegegevens, gegevens inzake het verblijf van de gedetineerde in de gevangenis) en gegevens betreffende het aanbod waaraan de persoon wenst deel te nemen.

28. De basisgegevens betreffende de gedetineerde worden door de penitentiaire administratie ter beschikking gesteld.
29. De VTC begrijpt dat het deze **categorieën van persoonsgegevens** zijn die ook bedoeld worden in de eerste paragraaf van dit artikel. Zij adviseert om de categorieën van persoonsgegevens meer expliciet te benoemen om de wettelijke basis conform te maken met het door artikel 8 van het EVRM³, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet voorschrijft om te voorzien in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling.
30. De tweede paragraaf verduidelijkt dat de Vlaamse Gemeenschap een digitaal systeem ter beschikking kan stellen om de penitentiaire administratie toe te laten voormelde deelnemerslijsten te consulteren, en dat ze hierbij de regels met betrekking tot dit systeem kan bepalen. Hiermee wordt volgens de toelichting verwezen naar het digitale systeem dat de praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden ondersteunt (cfr. artikel 16 van het decreet van 8 maart 2013 inzake de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden).
31. Aangezien in dit artikel van samenwerkingsakkoord specifiek de **mededeling** van persoonsgegevens wordt geregeld, zal er rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden. Bovendien kunnen mededelingen door een federale overheid ook onderworpen zijn aan artikel 20 van de WVG

3. Artikel 29 van het ontwerp van samenwerkingsakkoord

32. In dit artikel is er wel al sprake van gezondheidsgegevens (zie hoger). Hier betreft het cliëntoverleg georganiseerd tussen de partners van de Vlaamse overheid die instaan voor individuele hulp- en dienstverlening en de psychosociale dienst en/of de zorgelijke met het oog op de afstemming van de hulp- en dienstverlening op het detentietraject van de gedetineerde.

“Art. 29, §1. Er kan een cliëntoverleg georganiseerd worden tussen de partners van de Vlaamse overheid die instaan voor individuele hulp- en dienstverlening en de psychosociale dienst en/of de zorgelijke met het oog op de afstemming van de hulp- en dienstverlening op het detentietraject van de gedetineerde. Het doel van dit overleg is te bekijken welke hulp- en dienstverlenende interventies nuttig kunnen zijn voor de gedetineerde en welke bijhorende uitvoeringsafspraken gemaakt moeten worden tussen de gedetineerde, de betrokken partners van de Vlaamse overheid, de psychosociale dienst en/of de zorgelijke.”

§2. Het cliëntoverleg wordt georganiseerd met inachtneming van de regels betreffende het beroepsgeheim, en met behoud van de verplichtingen die voortvloeien uit regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens. Op het cliëntoverleg kunnen persoonsgegevens, waaronder gegevens vermeld in artikel 9 en 10 van Verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), indien deze toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot de in paragraaf 1 beschreven doeleinden, worden gedeeld. Het cliëntoverleg wordt slechts georganiseerd mits de gedetineerde hiermee uitdrukkelijk toestemt.”

33. Het **doeleinde** van deze verwerking van persoonsgegevens wordt afgebakend in de eerste paragraaf.

³ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

34. In de tweede paragraaf wordt verwezen naar het **beroepsgeheim**. Zoals het in de ontwerpbeplanning staat, wordt er geen afbreuk gedaan aan het beroepsgeheim wat beperkingen zal meebrengen. Zo het toch de bedoeling is om gegevens uit te wisselen die normaal gezien onder het beroepsgeheim vallen, dan moet een wettelijke afwijking komen met betrekking tot artikel 458 Sw om de onder het beroepsgeheim vallende informatie te mogen doorgeven.
35. Het is positief dat het cliëntoverleg enkel wordt georganiseerd als de betrokkene hierin toestemt. De toelichting geeft aan dat het belangrijk is dat de informatie die gedeeld wordt, doorgesproken is met de gedetineerde en dat idealiter de gedetineerde zelf aanwezig is bij het overleg, maar dit praktisch niet altijd mogelijk is.
36. De VTC interpreteert de **toestemming** als een beschermingsmaatregel en niet als een rechtvaardigingsgrond als bedoeld in artikel 6 van de AVG.

4. Artikel 41 van het ontwerp van samenwerkingsakkoord

37. De partners van de Vlaamse overheid en de beleidscoördinatoren hebben een opdracht binnen de muren van de inrichting. Zij moeten deze op een kwalitatieve manier kunnen uitoefenen. Dit wil niet alleen zeggen dat zij over voldoende en kwalitatief ingerichte gespreks- en leslokalen en bureelruimtes moeten beschikken, maar ook over aangepaste informatie- en communicatie- technologie. Artikel 41 wil hieraan tegemoetkomen:

“Afdeling 3. Informatie- en communicatietechnologie

Art.41. De personeelsleden van de coördinerende administratie en van partners van de Vlaamse overheid met een opdracht in de gevangenis moeten deze op een kwalitatieve manier kunnen uitoefenen. Daarom maken de penitentiaire administratie en de coördinerende administratie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden concrete afspraken in een aparte overeenkomst over het wederzijdse engagement inzake informatie- en communicatietechnologie, rekening houdend met de veiligheidseisen van beide administraties.”

38. In de toelichting wordt verduidelijkt dat de inrichtingen uiteraard een specifieke context zijn waar informatie- en communicatietechnologie zeer goed beveiligd moet worden om misbruiken te voorkomen. De concrete afspraken hierover zullen opgenomen worden in een aparte overeenkomst tussen de penitentiaire administratie en de coördinerende administratie.
39. De VTC vindt het zeer positief dat voor de beveiligingsproblematiek al een aanzet wordt gedaan in het samenwerkingsakkoord. Wat de bescherming van persoonsgegevens betreft zal daarbij rekening moeten gehouden worden met de verplichtingen van artikel 32 AVG dat de verwerkingsverantwoordelijke verplicht om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
40. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

41. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling⁴ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen⁵ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer⁶ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom⁷.
42. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover⁸.
43. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de wetgever (of in een later stadium mits delegatie, de Regering), echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren⁹.

III. BESLUIT

44. De VTC is van oordeel dat het ontwerp van samenwerkingsakkoord voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

m.b.t. artikel 24 van het ontwerp SA:

- preciseren welke gegevens bedoeld in artikel 10, AVG het betreft en de noodzaak aantonen;
- herbekijken of er toch geen sprake kan zijn van gegevens die de gezondheid betreffen;
- de categorieën van persoonsgegevens explicieter benoemen;

m.b.t. artikel 29 van het ontwerp SA:

- nagaan of er een wettelijke uitzondering op de strafbaarstelling van het niet respecteren van het beroepsgeheim moet worden gecreëerd.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2022-04-25 10:26:28 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

⁴ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

⁵ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

⁶ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschiedende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

⁷ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

⁸ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

⁹ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.